

yet eden bana eziyet etmiştir" (*Müsned*, III, 483) dedi. Kādisiye Savaşı'na katılarak bu savaşla ilgili bir de şiir söyledi.

Amr'ın bilhassa hanımı Ümmü Hasan ve siyahî bir câriyeden olan oğlu İrâr hakkında güzel şiirleri bulunmaktadır. Bazı şiirleri sonraları şarkı olarak da bestelenen Amr'ın yirmi iki beyti *Lisânü'l-ʿArab*'da örnek (şâhid) olarak kullanılmıştır. Gerek Câhiliye döneminde gerekse müslüman olduktan sonra çok şiir yazmasına ve neslinin en çok yazanı olarak bilinmesine rağmen (bk. *Cümahî*, I, 196) şiirlerini ihtiva eden divanı günümüze ulaşmamıştır. Ancak dokuz kaside ile bazı şiirleri muhtelif edebî eser ve antolojilerde yer almıştır (bk. Sezgin, II, 228). Ayrıca Yahyâ el-Cebbûrî de Amr'ın şiirlerini derleyerek *Şi'ru ʿAmr b. Şe's* adıyla neşretmiştir (Necf 1976). Amr'dan sadece yukarıda sözü edilen hadis nakledilmiş, Ahmed b. Hanbelî'den başka Buhârî (bk. *et-Târîhu'l-kebir*, VI, 306-307), İbn Hibbân ve İbn Mende de bu hadisi rivayet etmişlerdir.

Amr b. Şe's el-Eslemî adında bir başka sahâbînin bulunduğunu söyleyen Merzûbânî'nin bu rivayeti diğer biyografi müelliflerince benimsenmemiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, III, 483; Cumahî, *Fuḫûlü's-şu'arâ'*, I, 190, 196-202; Buhârî, *et-Târîhu'l-kebir*, VI, 306-307; İbn Kuteybe, *eş-Şi'r ve's-şu'arâ'*, s. 338-339; *el-Cerḥ ve'ta'dil*, VI, 237; Ebû'l-Ferrec el-İsfahânî, *el-Eğânî*, Kahire 1927, XI, 196-203; İbn Abdülber, *el-İstî'âb*, II, 526; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, IV, 239-241; İbn Hacer, *el-İşâbe*, II, 542-543; Sezgin, *GAS*, II, 228; Affif Abdurrahman, *Mu'cemü's-şu'arâ' il-câhiliyyîn ve'l-muḥadramîn*, Riyad 1403/1983, s. 236.

ABDULLAH AYDINLI

AMR b. ŞUAYB

(عمرو بن شعيب)

Ebû İbrâhîm (Ebû Abdillâh)
Amr b. Şuayb b. Muhammed
el-Kureşî es-Sehmî
(ö. 118/736)

Tâifli fakih ve muhaddis tâbî.

Abdullah b. Amr b. Âs'ın torunu Şuayb'ın oğludur. Saîd b. Müseyyeb, Tâvûs, Urve b. Zübeyr, İbn Şihâb ez-Zührî gibi muhaddislerden, en çok da babası Şuayb b. Muhammed'den hadis rivayet etti. Kadın sahâbîlerden Zeyneb bint Ebû Seleme ve Rubeyyî' bint Muavviz'den de hadis dinledi. Kendisinden de hocala-

rı Zührî ve Atâ b. Ebû Rebâh'tan başka Katâde, Mekhûl, Eyyûb es-Sahtiyânî, Yahyâ b. Saîd el-Ensârî, Abdurrahman el-Evzâî gibi o devrin pek çok muhaddis ve fakihî hadis öğrendi.

Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmayan Amr b. Şuayb'ın hadis rivayetindeki yeri konusunda kaynaklarda çeşitli görüşler vardır. Yahyâ b. Saîd el-Kattân, güvenilir râvilerin kendisinden hadis rivayet etmeleri halinde Amr'ın da *sika** sayılacağını, aksi takdirde rivayetlerine güvenilemeyeceğini söyler. Ahmed b. Hanbelî Amr'ın rivayetlerinin delil olarak kullanılamayacağını, zira bunlar arasında *münker** olanlar bulunduğunu ve ancak *i'tibar** için yazılabileceğini ifade eder. Bununla beraber muhaddislerin onun hadislerini bazan delil olarak kullandıklarını, bazan da tereddütleri sebebiyle hadislerine iltifat etmediklerini belirtir. İmam Buhârî Amr'ın hiçbir rivayetini *el-Câmi'u's-şâhîh*'ine almamakla birlikte onun babası ve dedesi vasıtasıyla gelen rivayetlerinin makbul olduğu kanaatindedir. İmam Mâlik, Ahmed b. Hanbelî, Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce, İbn Huzeyme, İbn Hibbân ve Hâkim Amr'ın hadislerini kitaplarına almışlardır. Amr b. Şuayb'ın babası-dedesi vasıtasıyla gelen rivayetlerini kabule değer bulmayan muhaddislerin kanaatlerine göre Amr bu rivayetleri bizzat işterek almamış, bunlar ona yazılı olarak intikal etmiştir. Ancak Yahyâ b. Maîn, Nesâî, Ebû Hâtim b. Hibbân, İbn Adî gibi hadis münekkitlerince güvenilir bir râvi olarak kabul edilmektedir. Buna göre, büyük dedesi Abdullah b. Amr b. Âs'ın meşhur *eş-Şahîfetü's-şâdıka*'sı Amr b. Şuayb'a intikal etmiş, o da bu sahîfeden *vicâde** yoluyla hadis rivayet etmiştir. Rivayetlerinin büyük bir kısmının babası Şuayb'dan olduğu, Şuayb'ın da babası genç yaşta öldüğü için dedesi Abdullah b. Amr'ın himayesinde yetiştiği ve ondan hadis rivayet ettiği birçok kişi tarafından kabul edilmektedir. Şu halde Amr'ın bu yolla gelen rivayetlerini, dedesinden bizzat duymamıştır diye reddetmek isabetli olmasa gerekir; zira *vicâde*, hadis *tahammül** metotlarından biridir. O devirde yazılı metinlerde nokta ve hareke bulunmadığı için hadisleri rivayet ederken Amr'ın yanlışlıklar (*tashîf**) yapabileceği ileri sürülebilir. Bu ise sadece bir ihtimaldir. Ya'kûb b. Şeybe, kendisi *sika*, hadisleri sahih olan Amr hakkındaki tenkitlerin ondan hadis ri-

vayet eden bazı zayıf râvilerden kaynaklandığını söylemektedir. Zehebî Amr'ın hadislerini *hasen**, İbn Hacer el-Askâlânî de kendisini *sadûk** olarak değerlendirmektedir.

Evzâî'nin, kendisinden daha değerli bir Kureyşli görmediğini söylediği Amr b. Şuayb, devamlı oturduğu Tâif'ten sık sık Mekke'ye gider, orada hadis rivayet ederdi. Onun sürekli olarak Mekke'de kaldığı, ara sıra emlâkinin bulunduğu Tâif'e gittiği de söylenmektedir. Amr b. Şuayb Tâif'te vefat etmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât* (nşr. Ziyâd M. Mansûr), Medine 1403/1983, s. 120-122; Buhârî, *et-Târîhu'l-kebir*, VI, 342-343; *el-Cerḥ ve'ta'dil*, VI, 238-239; Nevevî, *Tehzîb*, II, 28-30; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ**, V, 165-180; a.m.f., *Mizânü'l-i'tidâl*, III, 263-269; Fâsî, *el-İkdü's-semîn* (nşr. Fuâd Seyyid), Kahire 1378-88/1958-69, VI, 396-397; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, VIII, 48-55; a.m.f., *Takrîbü't-Tehzîb* (nşr. Abdülvehâb Abdüllatif), Beyrut 1395/1975, II, 72.

M. YAŞAR KANDEMİR

AMR b. ŞURAHBİL

(عمرو بن شرحبيل)

Ebû Meysere Amr b. Şurahbîl
el-Hemdânî el-Kûffî
(ö. 63/683)

Muhaddis tâbî.

Abdullah b. Mes'ûd'un önde gelen talebelerindedir. Hz. Ömer, Ali, Huzeyfe, Selmân, Âişe ve daha birçok sahâbîden hadis rivayet etti. Kendisinden de Ebû Vâil Şakîk b. Seleme, Ebû İshak es-Sebîl, Şa'bî ve Mesrûk gibi muhaddisler hadis öğrendi. Vâdiaoğulları Mescidi'nde imamlık yapması sebebiyle Vâdî nisbesiyle de anılan Amr *sika** bir râvidir. Rivayetleri, İbn Mâce'nin *es-Sünen*'i dışında *Kütüb-i Sitte*'de yer almıştır. Siffin Savaşı'na Hz. Ali'nin safında katıldı.

Hayır yapmayı ve ibadet etmeyi çok seven Ebû Meysere'nin fazla namaz kılmaktan dolayı dizlerinin nasır tuttuğu rivayet edilir. Câhiliye âdet ve geleneklerinden uzak kalmaya çalışır, bilhassa *muhâcirîn**'in yaşayış ve davranışlarına uymaya dikkat gösterirdi. Küfe'de vefat etti.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Sa'd, *et-Tabakât*, III, 263-264; VI, 106-109; Buhârî, *et-Târîhu'l-kebir*, VI, 341-342; *el-Cerḥ ve'ta'dil*, VI, 237-238; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ**, IV, 135-136; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, VIII, 47.

ABDULLAH AYDINLI